

Narava in človek

v svoji pravi složnosti.

Spisal Živkov.

(Dalje.)

Tu se očitno vidi, da ni vsaka žival za glasbo; le eno mikajo in očarjajo blagi glasi, do drugih mnogih nimajo moči. Vsaki dan se lahko čuje, kako neki pes nemilo tuli, če se kaka žalostna zaigra, ali otožno laja, kedar zvoní, vsi drugi so pa tiho.

Tudi se pripeti, da se tiči s svojim petjem vedrijo. Bolj čversto ko on poje, urneje dela ona gnejzdice. Slaviči se slavicom s petjem prikupujejo. Slavice se vselej naj jaznejšega in mičnejšega pevca tovarša izvolijo. Same sicer niso pevke, vendar se dobro umijo na pesmi, in so tanke sodice. Ta dar gre celó takim pticam, pri katerih ni nobenega petja.

Slaviti laški skladavec Ferd. Bertoni v Benetkah je imel golobico v svoji sobi, ktere uho se je v glasbi tako izurilo, da se je iz njenega obnašanja očivestno vidilo, kako močno zanimivo igra pesem svojega gospodarja. Ko berž na glasoviru udari na strune, zletí na njegovo pokrivalo, in radostno kima. Če pa kak glas nevbrano zadoni, jo očitno zaboli in razžalosti, in če jo s krivimi glasi navlaščé draži, se hudo razčemerí, in pika igravca kaj ostro v roko ali nogo v dokaz, da je zares jezna. Neki Bertonov znanec je pravil, da ga je sram pred tako ostro sodico igrati. Smejali so se mu; ali Bertoni poterdi, da njeni razsod zares nikomur ne prizanaša. Večkrat jo mora v drugo sobo odpraviti, da mu učencev preveč v zadrege ne spravlja; in jim ne naganja rudečlice.

Tičja pevska žila je zares prečudna; ali mi smo jo tako navajeni, da se le malo čudimo, ako se nam o tej zadevi tudi kaj posebnega pripoveduje. Če o narovoslovji beremo, da žvižga mravljejed vse glase osmične in različne premile napeve vse bolj jarno mično in nježno od slaviča, nas to bolj zanimiva ko zavzema. Taka je pri drozgu posnemavcu, kateri ima sicer svoje lastne pesmi, pa tudi kaj lahko posnema napeve drugih tičev, in to tako preizverstno, da jih mičneje prepeva, in se zategadel bolj od slaviča štima. Ludovik XV. je imel kanarčeka, kateri je 10 napevov iz neke vvodnice od konca do kraja na tanko žvižgal. — Vse to še nas ne navira preveč, ker ni po samem sebi, temuč le po svoji meri in izverstnosti kaj nenavadnega. Neradi

pa verjemo, da bi vedili tiči vkup večglasno in popolnoma so-
glasno peti, kar se bere od sariamov (penelope). Scheitlein
piše: „Neki tiči so celó za kratke besede, da eden prvi, drugi
pa drugi glas poje“. Pa to še so saj tiči; nikakor pa se ne
zdi verjetno, da bi celó krastača (krapavica) vgodno pela: „V
Guinei piše Oken, „poje gerbasta krastača — (systema)“.
Lihtaka, kar pravi Plinij: „Vse konjištvo Sibarcev se je po
glasbi plesaje premikalo“. *) Bonnet pripoveduje, da je v
Parizi vidil podgane po glasbi na vervi plesati z manjgico v
tačicah; drugih osem, pa pleše ob enem ples glediščni in to
tako na tanko po glasbi, ko naj bolj izrjeni plesavec!!

Na tej poti pa srečamo marsiktero še ne razodeto skriv-
nost. Neki glasi in napevi n. p. ne mikajo nikakor neke živali, drugi
pa jo očitno zavnimajo, taka je z nekimi orodi in doni. Len-
cev prijatelj je imel kanarčeka, kateri ni porajtal njegove godbe,
dokler ni na glasko c dur potegnil. Ko berž pa ta glas zadoni,
je ves posluh, zleti godcu na ramo ali gosli, in poje ž njim na
vse gerlo. Kaj podobnega sem doživel sam pri nekem psu. Le
pri otožnih napevih glasovirnih je nemilo javkal, drugih ni po-
rajtoval. Le tistokrat je vselej od sosedovega slemena neka
golobica k oknu poslušat priletela, kedar je izverstna glasovirka
Larova igrala neki napev iz pevoigre „Admet“, in sicer nikoli.
Po tem napevu je koj nazaj zletela.

Izverstni glasovirec Benati, ko vidi pri svojem kodru,
da ga kaj rad igrati poslušá, si zmislí ga naučiti, da bi po os-
mici vse glase lajal. Na različnih glasbenih orodih mu osmico
vglašuje (vdonuje), pa vse zastonj. Poslednjič si omislí 7
vbranih zvončkov, v ktere zaporedoma bije, in v 9 dneh mu
vé koder po osmici lajati — ali osmičkati.

Šolska kratkočasnica.

Pri nekem šolskem spraševanju popravljajo šolski oglednik učitelju med drugim tudi to, da ni prav, če učenci pri številjenji številijo z denarji, ki jih še ne poznajo, in jih še niso vidili, ter naročajo: „Gospod učitelj, vi morate učencem vse posamne denarje djansko

Umetni jezdicí sihdob nam to poterjujejo: ravno ko vojaški verno po glasbi stopajoči.